

Månadsrapport Februari 2024

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Omvärlden och ekonomi.....	4
Skatter, generella statsbidrag och utjämning.....	5
Arbetsmarknaden	6
Sjukfrånvaro	6
Ekonomisk utveckling	7
Prognos 2024	7
Nämndernas resultat och prognos	9
Finansiella rapporter.....	12
Investeringar.....	14

Sammanfattning

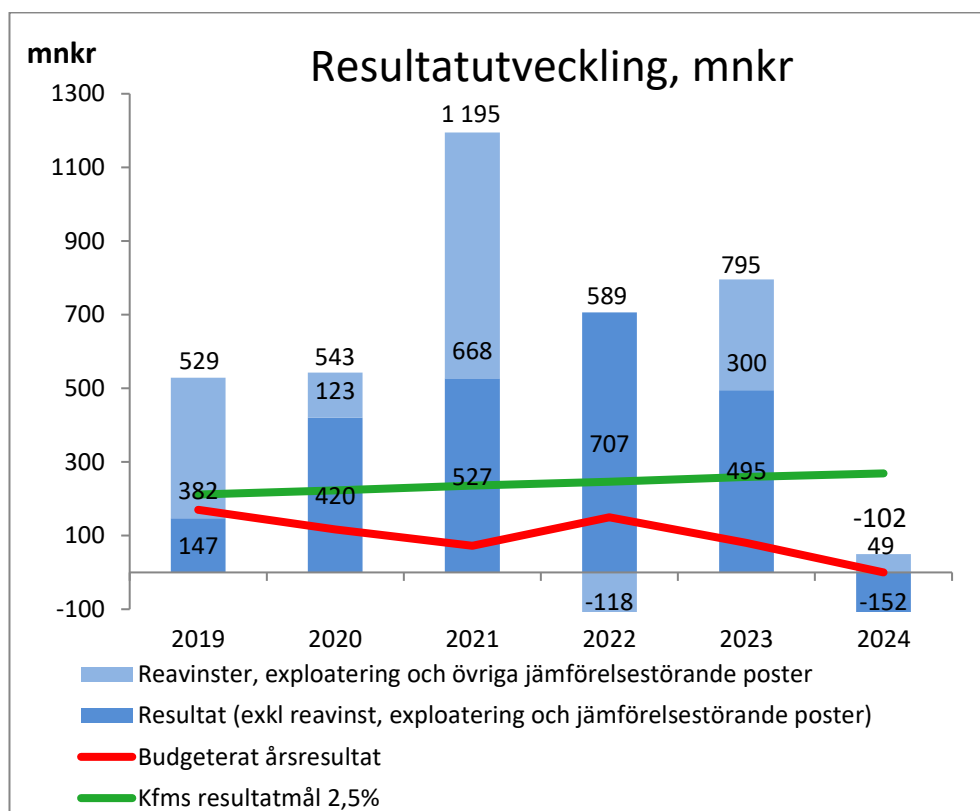
Årets prognos -102, (budget 0 mnkr), -1,0 % av skatter och generella statsbidrag

Prognos exklusive jämförelsestörande poster -152 mnkr, -1,4 %

Årets investeringsprognos 1 803 mnkr (budget 1 803 mnkr), utfall februari 126 mnkr.

Prognos mot budget

- Skatteintäkter och utjämnning -74 mnkr
- Finansnetto +46 mnkr
- Nämnderna sammantaget -37 mnkr exklusive realisationsvinster och leasingresultat.
- Ökade pensionskostnader -54 mnkr

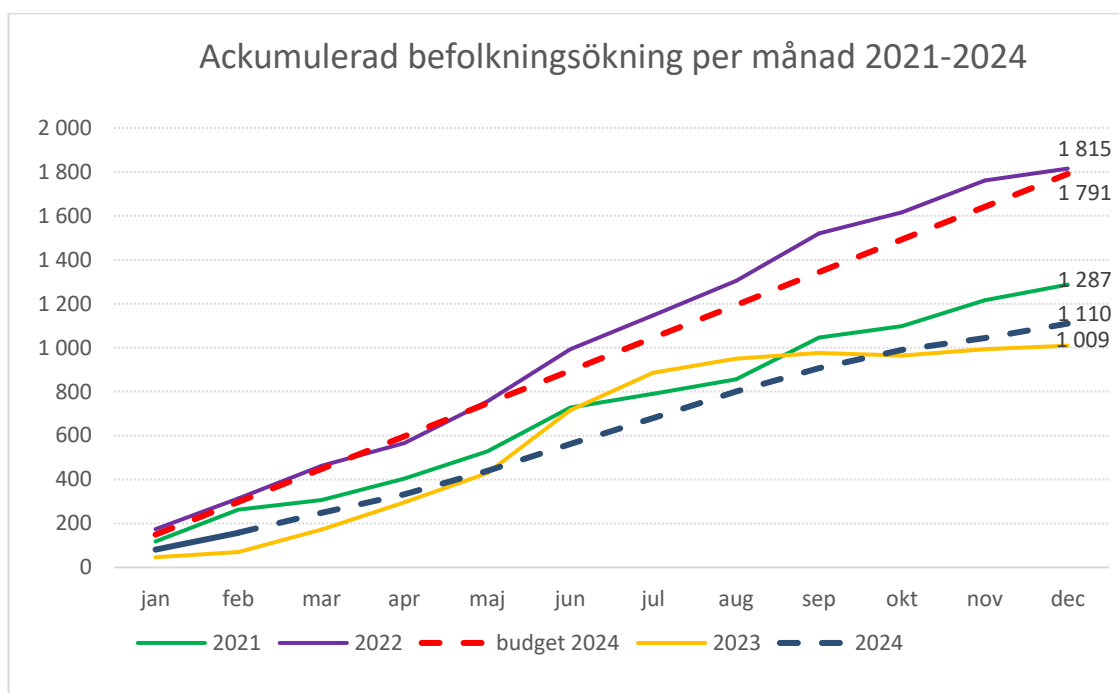

Prognosen för året är per februari -102 mnkr.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

Befolkningsutveckling

Enligt den senaste befolkningsprognosen från mars 2023 förväntas Västerås ha 162 032 invånare 2024. Budgeten bygger på en ökning med 1 791 personer som är skillnaden mellan prognoserna för 2023 och 2024. Då utfallet för 2023 endast blev 159 662, är det budgeterade befolkningstalet för positivt, då det skulle det innebära en ökning med 2 370 personer. En prognos utifrån månadsutfall de senaste 20 åren indikerar endast en ökning med 1 110 personer.

Omvärlden och ekonomi

Flera bedömare räknar med att Riksbanken börjar sänka räntan i maj och därefter ytterligare ett antal gånger i år, vilket innebär att styrräntan kan landa på 3,0 procent vid slutet av 2024.

Även inflationen ser ut att sjunka i år. Inflationstakten enligt KPI var 5,4 procent i januari 2024, en ökning från december då den var 4,4 procent.

Månadsförändringen från december till januari var -0,1 procent enligt KPI.

Inflationstakten enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta) var 3,3 procent i januari.

2024-03-18

Konjunktur och inflationssignaler talar för mer sänkningar 2024 än vad centralbankerna tills vidare signalerat. De kommande månadernas inflationsutfall kommer att ha extra stor betydelse.

Riksbankens senast prognos från november är överspelad och banken kommer med en uppdaterad prognos vid nästa möte i slutet av mars.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Enligt SKR:s analyser kommer skatteinkomsterna att öka synnerligen svagt i år, när sysselsättningen nu viker. Prognosen antar svaga ökningar för konsumtion och investeringar i kommunsektorn både i år och nästa år.

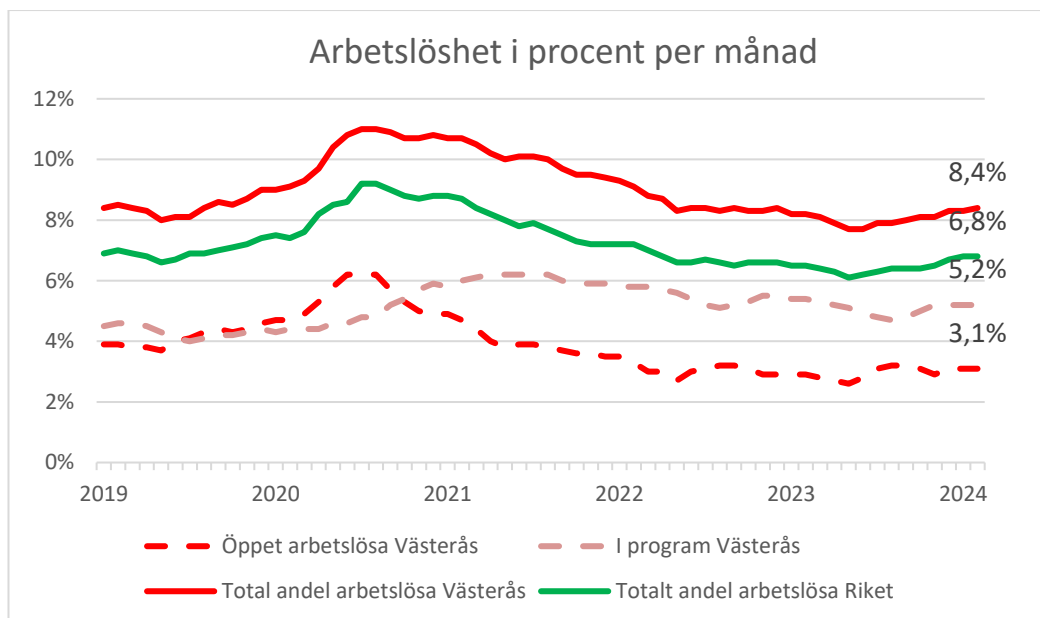
Vidare tror SKR att tillväxten av skatteunderlaget minskar markant i år och ökar endast med 2,7 procent. Det beror i huvudsak på en tydlig inbromsning av lönesumman. Medan lönerna i år beräknas stiga ungefär i samma takt som förra året väntas antalet arbetade timmar stagnera. Den svaga sysselsättningen i år medför en ovanligt liten uppgång av lönesumman. Ökningen av skatteunderlaget blir 2024 därför det lägsta sedan 2010.

De skatteintäkter som budget 2024 bygger på har dock utgått från skatteprognosen som kom i september 2023, vilken var betydligt mer positiv än de följande, varför avvikelsen för Västerås stad mot lagd budget är -74 mnkr.

Socialstyrelsen gav i slutet av 2023 beskedet att statsbidragen som delats ut till äldrenämnden för utförda prestationer fritt kan användas mellan åren 2023 och 2024. En periodisering gjordes utifrån detta av 63 mnkr från 2023 till 2024. Dessa medel finns inte i årets budget och blir därför en positiv avvikelse för generella statsbidrag, som till stor del sett balanserar upp avvikelsen i skatteintäkter. Medlen ges dock till äldrenämnden som ett internt bidrag och blir en negativ avvikelse bland centrala poster.

Nästa skatteprognos kommer den 26 april.

Arbetsmarknaden

Den totala arbetslösheten i Västerås var i februari 8,4 %, vilket är en fortsatt ökning jämfört med tidigare månader. I antal är det drygt 6 700 västeråsare som är arbetslösa, varav drygt 2 500 öppet arbetslösa.

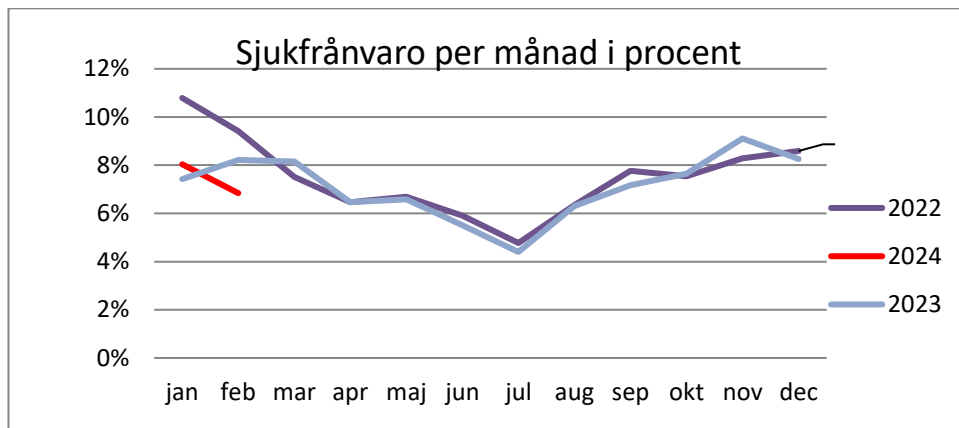
Både global och svensk tillväxt blir svag i år, men konjunkturedgången antas av flera bedömare bottsna i år. Det ger avtryck i arbetsmarknaden med en fortsatt dämpning av sysselsättningsgraden. SKR spår att andelen arbetslösa ökar till 8,7 procent i år, en ökning om cirka en procentenhet från 2023.

En återhämtning för andelen sysselsatta beräknas ske 2025, då BNP förväntas stiga. Stigande sysselsättning ger då en långt snabbare ökning av skatteunderlaget än i år.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har varit hög under vintern men ser preliminärt ut att ha sjunkit till 6,8 procent i februari. Siffran kommer dock att öka när all frånvaro är med.

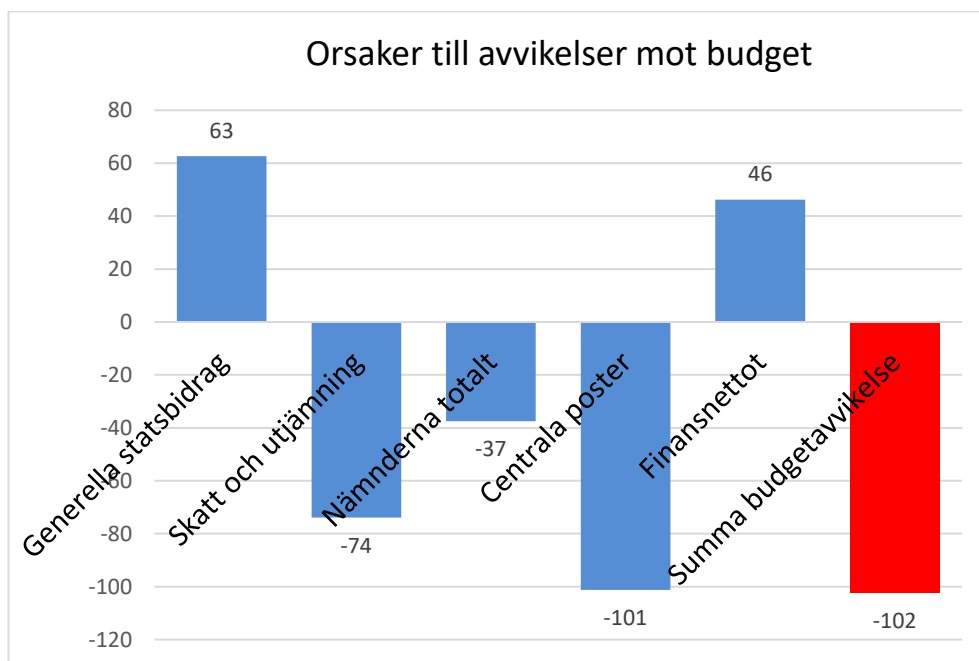
2024-03-18

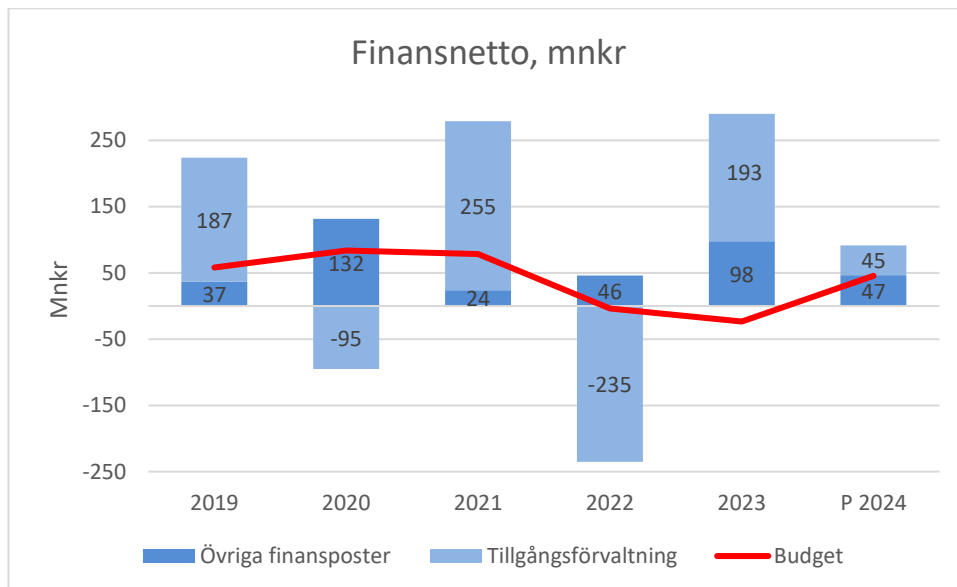
Ekonomisk utveckling

Prognos 2024

Västerås stad redovisar en prognos för året på -102 mnkr, jämfört med 0 mnkr i budget.

Lägre beräknade skatteintäkter med -74 mnkr, det samlade budgetunderskottet i nämnderna på -37 mnkr samt högre pensionskostnader är förklaringar till budgetunderskottet. I centrala poster ingår bidrag till äldreomsorgen med 63 mnkr samt högre pensionskostnader, som är det generella statsbidraget från 2023.

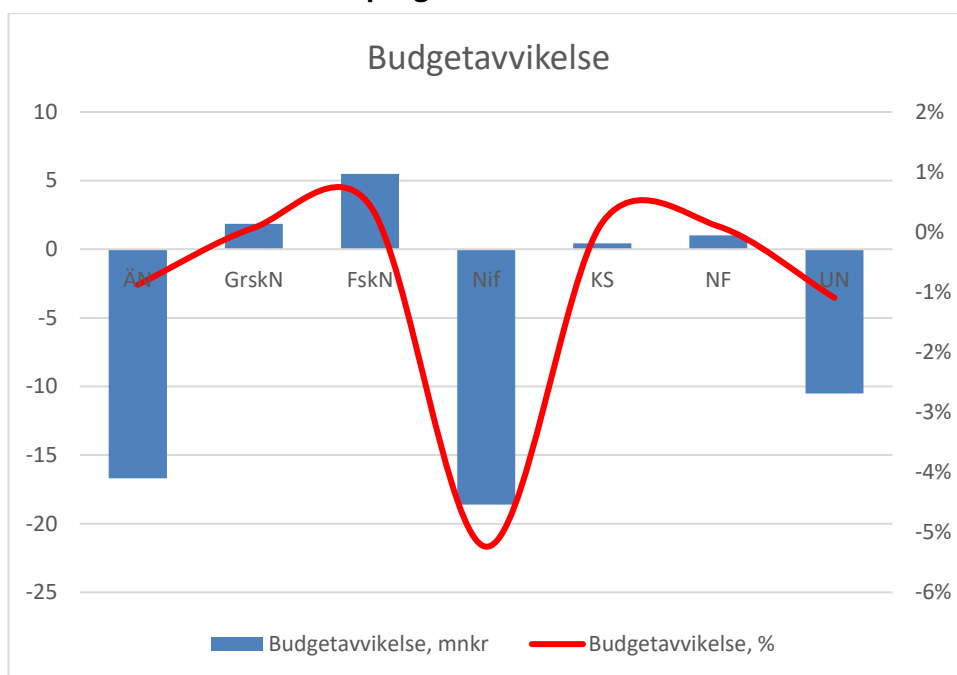

Finansnettot visar ett överskott mot budget beroende på finansiella realisationsvinster som inte budgeteras, främst orealiserade vinster.

Kommunkoncernen hade vid månadskiftet en räntebindning något över 4 år. Efterfrågan på stadens värdepapper är fortsatt god och Internbanken fortsätter att hålla en god likviditet.

Globala börser har under februari stått emot stigande räntor och många bolag har slagit vinstförväntningar. Marknadsvärdet i pensionsportföljen var den 29 februari cirka 1 674 mnkr, upp med knappt 64 mnkr eller 4 procent under årets första två månader. Likviditetsportföljen hade ett marknadsvärde på cirka 551 mnkr, en ökning med cirka 2 procent eller drygt 10 mnkr sedan årsskiftet.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett underskott med -37 mnr, exklusive realisationsvinster och överskott för leasing.

Äldrenämnden har fått internt bidrag för statsbidrag utbetalade 2023, klassade som generella, men erhållna efter utförda prestationer i äldreomsorgen. Detta innebär ett motsvarande underskott för centrala poster.

Äldrenämndens utfall för perioden är ett överskott på 1 mnr, medan helårsprognosen visar på en negativ avvikelse emot budget med -17 mnr. Avseende beställarverksamheten finns en reservpost 30 mnr som inte kommer att användas i år utan kommer att behövas först år 2025 bland annat till Ängsgårdets äldreboende. Prognosen för utbetalning till utförare av hemvård är inte ändrad jämfört med budget, utan en analys görs först till nästa månadsrapport.

Egenregin har fortsatt problem att få balans och har en prognos på -47 mnr som härrör från personalpolitiska beslut kring heltidstjänster, delade turer och antal medarbetare per chef. Optimeringsbemanning pågår, men effekten kommer synas först kommande år.

Erhållna statsbidrag används för merkostnader för Äldreomsorgslyftet, ny upphandling av trygghetsskapande teknik i särskilda boenden, sommarbonus för hemtjänstpersonal och utökning av korttidsplatser.

Grundskolenämndens prognos för 2024 landar på +2 mnkr. Det är fortsatt osäkert kring kostnadsutvecklingen under 2024 när det gäller livsmedel och arbete pågår med att styra köken med exempelvis val av livsmedel, mixen av maträtter och hur rätterna kan göras billigare.

Förskolenämnden har en prognos för 2024 på +5 mnkr. Tilldelningen visar en mindre positiv avvikelse för perioden. Det beror i huvudsak på lägre kostnader för tillkommande lokaler och färre barn i verksamheten. Helårsprognosen för tilldelningen ger en positiv budgetavvikelse om 5 mnkr på grund av den för höga kompensationsen för tillkommande lokaler.

Den kommunala förskolan redovisar en mindre negativ budgetavvikelse för perioden. Den negativa budgetavvikelsen beror främst på att personalkostnaderna överstigit budgeten. Ett antal förskolor har högre personalkostnader än vad erhållna intäkter i form av barnersättning ger utrymme till. Åtgärder kommer att vidtas för att klara en budget i balans för 2024 och prognosen redovisas till 0.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande redovisar per februari ett underskott på -5 mnkr. Nämnden bedöms för helåret 2024 redovisa ett negativt resultat på -19 mnkr jämfört med budget. Hyreskostnader för idrottsanläggningar på grund av högre inflation bedöms bli större än kalkylerat, sammantaget 8 mnkr utöver vad som är budgeterat. Högre energikostnader på grund av det rådande världsläget bedöms ge 8 mnkr i ökade kostnader mot budget.

Nämnden för personer med funktionsnedsättnings helårsprognos visar en positiv avvikelse mot budget med +1 mnkr, varav beställardelen står för hela avvikelsen. Den positiva prognosen kan förklaras av lägre kostnader för IT licenser. Prognosen för nämndens egenregi bedöms i nuläget till 0. I budgeten finns en inbyggd effektivisering motsvarande cirka 24 årsarbetare som behöver effektueras under året. Därför finns det också pågående och planerade åtgärder för bemanningsoptimering som kommer att få positiva effekter på ekonomin. Uppföljning kring detta kommer fortlöpande under året.

Utbildningsnämnden visar en marginell budgetavvikelse för perioden. Prognosen för utbildningsnämnden 2024 är -11 mnkr varav -8 mnkr återfinns i den kommunala utföraren. Budgetunderskottet beror på att Hahrska gymnasiet beräknas ha ett underskott på -18 mnkr för 2024. Underskottet består till 6 mnkr av engångskostnader på grund av flytt av verksamhet och dubblering av hyra under en period. Resterande del av underskottet beror på att elevvolymerna är för låga för att kunna få förutsättningar för en kostnadseffektiv undervisning. Den kraftiga kostnadsutvecklingen på hyror och övriga kostnader samtidigt som skolan har svårt att minska bemanningen för att ha behörig kompetens till samtliga program och inriktningar, gör att enheten har ett stort underskott.

Arbetsmarknadsnämnden har en prognos på 0 mnkr för helåret. Om antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd fortsätter att vara under budget kan prognosen komma att förbättras under året. Utfallet för perioden är ett överskott på 3 mnkr då det i februari i snitt var 1 663 hushåll med försörjningsstöd jämfört med 1 710 budgeterade.

Individ- och familjenämnden har en positiv budgetavvikelse för perioden med 5 mnkr beroende på färre institutionsplaceringar inom barn- och ungdomsområdet jämfört med budget för perioden, samt att intäkter för socialjouren ej är periodiserade på helåret. Prognos för helåret per februari är 0, men är beroende av hur antalet placeringar utvecklar sig jämfört med budgeterade.

Tekniska nämnden har en prognos på 0 mnkr. Budget för allmän kollektivtrafik är 260 mnkr varav 244 mnkr är ramavtal och 16 mnkr är politisk satsning på rabatterade resor. I år ingår biogasskatt i ramavtalet och någon extradebitering är inte avtalat.

Vinterväghållning, som omfattar snöröjning och markvärme, redovisar ett utfall på 20 mnkr i februari, en kostnadsökning med 9 mnkr jämfört med samma period förra året. Statistiken visar på många fler pådrag samt en hög kostnad för bortforsling av snö.

Tekniska nämndens månadsresultat balanserar med periodiserad budget vilket förklaras av att de höga vinterväggkostnaderna täcks av låga övriga driftkostnader då många verksamheter är i planeringsfas inför vår och sommarsäsong samt positiv avvikelse på kollektivtrafiken där satsning ligger oanvänd.

Bedömningen på helåret är ett nollresultat.

Byggnadsnämndens resultat per februari är 6 mnkr sämre än periodens budget. Avvikelsen återfinns främst på intäktssidan. Årets första uppföljning av ekonomin och avvikelsernas föranleder ingen justering av prognos då det är för tidigt på året för att dra några slutsatser av periodens resultat för helåret. Ingen ny åtgärdsplan upprättas. De åtgärder som anges i Verksamhetsplanen gäller fortfarande.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mnr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Prognos- avvikelse
Intäkter	373	386	-13	2 288	2 275	-13
Kostnader	-2 125	-2 121	-4	-12 436	-12 560	-124
Avskrivningar	-103	-110	6	-664	-664	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 856	-1 845	-10	-10 813	-10 950	-137
Skatteintäkter	1 438	1 447	-9	8 687	8 600	-87
Generella bidrag och utjämning	359	347	13	2 081	2 156	76
Verksamhetens resultat	-59	-51	-7	-46	-194	-148
Finansiella intäkter	149	74	75	587	634	46
Finansiella kostnader	-74	-90	16	-542	-542	0
Finansnetto	75	-17	91	46	92	46
Resultat	16	-68	84	0	-102	-102

Nämnder, mnkr	Budget 2024	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse
Äldrenämnd	-1 901	1	-1 918	-17
Grundskolenämnd	-2 597	1	-2 595	2
Teknisk nämnd	-654	-13	-654	0
Förskolenämnd	-1 247	0	-1 241	5
Fastighetsnämnd	0	-4	16	16
Individ- och familjenämnd	-747	5	-747	0
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-355	-5	-374	-19
Byggnadsnämnd	-33	-6	-33	0
Kommunstyrelse	-268	7	-268	0
Arbetsmarknadsnämnden	-388	4	-388	0
Miljö- och konsumentnämnd	-26	0	-26	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	-1 042	4	-1 041	1
Överförmyndarnämnd	-16	1	-16	0
Kulturnämnden	-183	2	-183	0
Skultuna kommundelsnämnd	-148	-1	-148	0
Utbildningsnämnden	-961	0	-971	-11
Valnämnd	-7	1	-7	0
Kommunrevision	-5	0	-5	0
Totalt nettoresultat nämnder	-10 578	-2	-10 599	-21
varav exploatering, KS	0	0	0	0
varav reavinster, främst FN	3	1	4	1
varav finansiell leasing, FN	0	3	15	15
Resultat nämnder exkl reav, explo, fin lease	-10 581	-6	-10 619	-37
Centrala poster	-234	-17	-351	-117
Verksamhetens nettokostnader	-10 812	-19	-10 950	-137

Resultatet per februari visar en avvikelse mot budget på nämnderna med -37 mnkr exklusive realisationsvinster, resultat för finansiell leasing samt exploateringsvinster.

Investeringar

Investeringsutfallet i Västerås stad per februari uppgick till 126 mnkr, prognosen är per februari är inte justerad jämfört med budgeten på 1 803 mnkr.

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar, Västerås stad	perioden	2024	2024	Prognos- budget
Fastigheter - förskola	5	114	114	0
Fastigheter - grundskola	58	523	523	0
Fastigheter - gymnasiet	17	77	77	0
Boenden	1	65	65	0
Idrottsfastigheter	0	104	104	0
Fastigheter - Skultuna	19	163	163	0
Energiinvesteringar fastigheter	0	10	10	0
Hamnen	0	0	0	0
Hamnen, externa hyresgäster	0	59	59	0
Övriga fastighetsinvesteringar	6	77	77	0
Fastighetsnämnden totalt	106	1 190	1 190	0
Infrastruktur ordinarie	-1	109	109	0
Infrastruktur strategisk	10	98	98	0
Tekniska nämnden totalt	9	206	206	0
Mälarporten	0	54	54	0
Exploatering	4	161	161	0
Markinvesteringar	1	50	50	0
Övriga nämnder	6	141	141	0
Totala investeringar	126	1 803	1 803	0